

Contribuția societății civile la raportările anuale ale ODIHR privind infracțiunile motivate de ură

Fișă informativă

Introducere

Statele participante OSCE au recunoscut valoarea lucrului cu organizațiile și grupurile societății civile (ONG-uri) pentru un răspuns eficient la infracțiunile motivate de ură.¹ Biroul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului al OSCE (Office for Democratic Institutions and Human Rights ODIHR) include informațiile furnizate de ONG-uri în cadrul **Hate Crime Reporting Website** <http://hatecrime.osce.org>.² Obiectivul acestui website este să faciliteze accesul societății civile, a Statelor participante, al mediului și al publicului general la informațiile furnizate de ODIHR privind infracțiunile motivate de ură. De asemenea ODIHR accentuează activitățile inovatoare, desfășurate de ONG-uri pentru monitorizarea infracțiunilor motivate de ură și oferirea suportului victimelor.

Scopul prezentei fișe informative este explicarea informațiilor de care ODIHR are nevoie astfel încât acestea să poată fi incluse în rapoartele publicate anual pe website, precum și oferirea de informații suplimentare privind activitatea ODIHR cu referire la infracțiunile motivate de ură.

Ce este o infracțiune motivată de ură?

Statele participante OSCE recunosc că o infracțiune motivată de ură este un act criminal, comis în baza unor prejudecăți.³ Pentru a corespunde definiției, infracțiunea trebuie să respecte două criterii. Primul este că acțiunea comisă trebuie să fie infracțiune conform legislației penale. Cea de-a doua este că acțiunea trebuie să fie motivată de prejudecată.

Motivarea de prejudecată poate fi definită în linii mari ca opinie preconcepută, presupuneri stereotipice, intoleranță sau ură, direcționate spre un anumit grup, care împărtășește o caracteristică comună, cum ar fi "rasa", etnia, limba, religia, naționalitatea, orientarea sexuală, genul, identitatea de gen, dizabilitatea sau orice altă caracteristică fundamentală.

Infracțiunile motivate de ură includ amenințări, prejudicierea proprietății, violență fizică, omor sau alte infracțiuni. Nu afectează doar indivizii din grupuri concrete. Persoanele sau proprietățile, asociate cu un grup ce are o caracteristică protejată, cum ar fi apărătorii drepturilor omului, centrele comunitare sau lăcașele de cult, care de asemenea pot fi ținte ale infracțiunilor motivate de ură.

---

¹ Consiliul Ministerial al OSCE, Decizia Nr. 9/09, "Combaterea infracțiunilor motivate de ură", Atena, 1-2 decembrie 2009, <http://www.osce.org/cio/40695>.

² Acest website înlocuiește vechea site *Hate Crimes in the OSCE Region: Incidents and Responses*, punând la dispoziția publicului informația colectată de ODIHR privind infracțiunile motivate de ură, în conformitate cu Decizia Consiliului Ministerial al OSCE Nr. 13/06, "Combating Intolerance and Discrimination and Promoting Mutual Respect and Understanding", Brussels, 5 December 2006; <http://www.osce.org/mc/23114>.

³ *Op. cit.* nota 1.

Cum știi că un incident este motivat de prejudecăți?

Pentru a stabili dacă un incident a fost sau nu motivat de prejudecăți ar putea fi folosite următoarele *indicatoare ale existenței prejudecăților*:

- *Timpul, locul și amplasamentul infracțiunii*
Incidentul a avut loc în timpul sau în apropierea unui eveniment semnificativ, cum ar fi un festival religios, o comemorare sau o paradă a mândriei? Victima s-a aflat în sau în apropiere de zonă sau local asociat de regulă cu un anumit grup (de exemplu, un centru comunitar, o moscheie, biserică sau alt lăcaș de cult).
- *Percepția victimei/martorilor*
Victimele sau martorii percep incidentul ca fiind motivat de prejudecăți?
- *Comentariile, declarațiile scrise, gesturile și graffiti*
Suspectul a făcut comentarii, declarații scrise sau gesturi cu referire la mediul victimei? La locul producerii incidentului au fost lăsate desene, marcaje, simboluri sau graffiti? Dacă ținta a fost proprietatea, aceasta a avut o semnificație religioasă sau culturală, cum ar fi monument istoric sau cimitir?
- *Diferențe rasiale, etnice, de gen și culturale*
Suspectul/ții și victima/ele diferă în ceea ce privește originea rasială, religioasă, etnică/națională sau orientarea sexuală? Există o istorie de animozități între grupul victimei și grupul suspectului? Victima este membru al unui grup, care este mult mai puțin numeros decât un alt grup în zona unde s-a produs incidentul? Victima a fost implicată în activități de promovare a grupului la care aparține în momentul producerii incidentului?
- *Grupuri organizate motivate de ură*
Obiectele sau elementele lăsate la locul producerii cazului sugerează că infracțiunea a fost comisă de organizație paramilitară sau naționalistă extremă? Există dovezi privind activitatea unui astfel de grup în vecinătate (de exemplu, postere, graffiti sau foi volante?). Este important să accentuăm că în multe cazuri infracțiunile motivate de ură sunt comise de indivizi, care nu au legături cu grupări organizate, chiar fără antecedente penale.
- *Infracțiuni/incidente pe baza unor prejudecăți anterioare*
Au mai fost incidente similare în aceeași zonă? Cine au fost victimele? Victima a primit prin poștă sau telefon mesaje de hărțuire sau a fost victimă a abuzului verbal în baza afilierii sau calității de membru a unui grup țintă?
- În caz de atacuri contra proprietății, importanța unei anumite structuri sau unui anumit local pentru comunitățile, ce se confruntă cu discriminare, poate fi un indiciu. Proprietatea-țintă poate avea importanță religioasă sau altă importanță simbolică pentru o anumită comunitate, sau poate fi centrul vieții comunitare - cum ar fi școala, clubul sau magazinul social - al unui anumit grup.

Oricum este vorba de incident motivat de ură chiar și atunci când sunt implicate și alte motive?

Da. Astfel de cazuri se numesc uneori incidente „cu motivație mixtă”. În multe cazuri indivizii, care au fost ținta atacurilor din cauza ideilor preconcepute sau prejudecăților, au avut asupra lor obiecte de valoare, cum ar fi bani sau telefoane mobile, care le-au fost sustrate în cursul acestor atacuri. Dacă sunt prezente indicii ale existenței prejudecății, aceste incidente pot fi înregistrate ca fiind motivate de ură, iar informația despre ele poate fi transmisă la ODIHR.

ODIHR colectează informații despre alte forme și expresii ale intoleranței, cum ar fi discursul incitat de ură și discriminarea?

Unele discursuri instigatoare la ură sau cazuri de discriminare pot constitui infracțiuni conform legislației naționale. Promovarea unei mișcări rasiste, incitarea la ură, discursuri rasiste rostite de un politician sau restricționarea accesului la servicii din motive religioase sunt toate exemple de acțiuni, care pot fi criminalizate în unele jurisdicții. **ODIHR nu publică informații despre astfel de incidente de discriminare sau discurs de incitare la ură pentru că nu există consens în regiunea OSCE privind criminalizarea acestor acțiuni.**

De ce informații are nevoie ODIHR pentru a putea include un incident?

Lista de mai jos conține domenii generale, de care ține cont ODIHR atunci când analizează informațiile prezentate pentru raportul anual.

– *Data, timpul și locul producerii incidentului*

– *Sursa de informație*

Cele mai bune surse sunt interviurile cu victimele și martorii. Presa poate la fel fi o sursă utilă de informații despre incidentele motivate de ură; totuși, este important de evaluat credibilitatea sursei și de a verifica informația la maximum în alte surse.

– *Tipul infracțiunii*

Ce fel de infracțiune a fost comisă? ODIHR raportează în genere următoarele tipuri de infracțiuni, dar alte tipuri de infracțiuni pot fi raportate și descrise:

- **Omucidere**
- **Violență fizică**
- **Pagube materiale**
- **Furt / talharie**
- **Incendiere**
- **Vandalism**
- **Profanare de morminte**
- **Atacurile împotriva lăcașuri de cult**
- **Amenințările / comportament amenințator**

– *Motivate de existența prejudecăților*

Pentru scopurile raportului cu privire la infracțiunile motivate de ură, ODIHR raportează despre un șir de motive determinate de existența prejudecăților:

- **Crimelor rasiste și xenofobe**
- **Crime împotriva romilor și sinti**
- **Crimele antisemite**
- **Crime împotriva musulmanilor**
- **Crimele împotriva creștinilor și a membrilor altor religii**
- **Crime împotriva celorlalte grupuri, inclusiv persoanele LGBTI, persoane cu handicap și membri ai altor grupuri**

La colectarea informației este important de raportat toate caracteristicile posibile, care ar fi putut forma baza comportamentului criminal în baza de prejudecată, și de a ține cont de posibilitatea *multiplelor prejudecăți*.

- *Răufăcătorul(ii)*
Informațiile despre răufăcătorii suspectați (vârsta lor, etnia și relația cu victima) pot fi indicatori importanți pentru determinarea faptului dacă incidentul a fost o infracțiune motivată de ură.
- *Scurtă descriere a incidentului cu indicatorii existenței prejudecății*
Explicați de ce considerați că incidentul este motivat de existența prejudecăților. Indicatorii existenței prejudecăților pot fi utilizați pentru identificarea infracțiunilor motivate de ură. Descrieți pe scurt incidentul cu folosirea indicatorilor existenței prejudecăților.
- *Dacă incidentul a fost declarat la Poliție.*
- *Răspunsul autorităților locale*
Aceasta poate include declarațiile funcționarilor publici, comunicatele de presă și/sau întâlnirile cu reprezentanții comunității-țintă.
- *Impactul asupra victimei(lor) și a comunității*
Punctul de vedere al victimei privind acțiunile de răspuns și modul în care a fost tratată de organele guvernamentale și non-guvernamentale. Orice reacție a comunității locale (e.g. emiterea unui comunicat de presă), percepția comunității-țintă (e.g. frica pentru siguranță) și impactul asupra situației de securitate (dacă există).
- *Genul victimei (victimelor).*

Cum decide ODIHR ce informații oferite de ONG-uri vor fi incluse în rapoarile sale anuale?

ODIHR analizează rapoartele prezentate de ONG-uri și publică informațiile pertinente la capitolul „incidente”. Aceasta se explică prin faptul că rapoartele OSCurilor acoperă un spectru larg de acțiuni și ODIHR nu este în măsură să verifice dacă toate aceste incidente pot fi recunoscute infracțiuni. Drept rezultat, incidentele raportate de OSC nu sunt întotdeauna comparabile cu infracțiunile motivate de ură înregistrate oficial. Există și alte motive de ce cifrele prezentate de ONG-uri și cele oficiale diferă. De exemplu, unele incidente sunt raportate doar la OSCuri, nu și la autorități, sau se folosesc definiții de monitorizare diferite.

Pentru a fi inclusă în raportările anuale ODIHR cu privire la infracțiunile motivate de ură, informația de la OSCuri trebuie să se raporteze la actele infracționale, produse în baza unor prejudecăți, în cadrul temporal pertinent.

Cum pot ONG-urile prezenta ODIHR informațiile despre incidentele motivate de ură?

Informația despre infracțiunile și incidentele motivate de ură, care au avut loc **pe parcursul anului 2020**, precum și informația despre activitățile grupurilor societății civile în zonă infracțiunilor motivate de ură poate fi transmisă la adresa tndinfo@odihr.pl, până la **30 Aprilie 2021**, indicând în subiectul mesajului:

"HCR 2020 [Numele Organizatiei sau Grupului Societatii Civile]"

Atenționăm că ODIHR de asemenea poate recepționa rapoartele relevante publicate de OSCuri. Rugăm să trimiteți URL al raportului, împreună cu o scurtă descriere a metodologiei de colectare a datelor.

Cum vor fi folosite datele ?

Datele despre incidentele ce corespund criteriilor ODIHR, împreună cu datele prezentate de Statele-participante OSCE și Organizațiile inter-guvernamentale vor fi publicate pe website-ul **Hate Crime Reporting Website** <http://hatecrime.osce.org>. Înainte de publicare, proiectul raportului se transmite tuturor contribuitorilor pentru evaluare. Datele privind anul precedent vor se publică în fiecare an de Ziua internațională a toleranței (16 noiembrie).

Pentru versiunile precedente ale raportului anual și documente suplimentare, rugăm să consultați sistemul informațional ODIHR *TANDIS* (*Tolerance and Non-Discrimination Information System*) <http://tandis.odhr.pl>.